

HELENA SZMUNESS
ur. 1948; Kemerowo, Rosja

STRESZCZENIE RELACJI MÓWIONEJ

Wywiad z panią Heleną Szmuness zaczyna się od jej swobodnej i krótkiej wypowiedzi autobiograficznej od dzieciństwa do emerytury. Później następują bardziej szczegółowe pytania i opowieści o różnych momentach jej życia.

Duża część wspomnień dotyczy rodziny ojca pani Heleny, Wolfa Szmunessa, która zginęła w Zagładzie, oraz rodziny jej matki - Rosjanki, zwłaszcza sławnego tłumacza Nikołaja Aleksandrowicza Chołodkowskiego.

Osobiste wspomnienia z dzieciństwa pani Heleny sięgają lat 50-tych, kiedy mieszkała w Związku Radzieckim: w Kadijewce w Donbasie i w Zaporozżu. Opisuje barwnie atmosferę po śmierci Stalina, podróże kolejami, zetknięcia z milicją. Następnie pani Helena przechodzi do okresu życia w Polsce: wspomina podróż, pierwsze wrażenia po przyjeździe, obóz dla repatriantów w Czerwińsku koło Zielonej Góry. Dużo miejsca zajmuje opis życia w Lublinie w latach 60-tych: szkoły podstawowej nr 6, gdzie uczęszczała najpierw i gdzie nauczyła się polskiego, oraz Liceum Sióstr Kanoniczek na Podwalu. Dalej pani Helena przechodzi do przykrych wspomnień incydentów antysemickich w 1968 r. w Lublinie (m.in. w knajpie SPATiF-u). Opowiada o wyjeździe z rodzicami przez Włochy do Nowego Jorku, a następnie o karierze naukowej ojca w USA i własnej pracy w „Nowym Dzienniku” w Nowym Jorku i w BBC w Londynie.

Opowieść pani Heleny przeplatana jest anegdotami, jak np. o usiłowaniu zdobycia podpisu Liv Ullman na petycji w sprawie zwolnienia Mirosława Chojeckiego z więzienia, oraz wspomnieniami o osobach, z którymi się zetknęła (nauczycielki z Lublina Jadwiga Wojciechowska i Elżbieta Świerkowska). Kilka wypowiedzi dotyczy tematu tożsamości językowej, narodowej i religijnej pani Heleny.

Data i miejsce nagrania	2013-05-13, Londyn
Rozmawia/a	Tomasz Czajkowski
Słowa kluczowe	Helena Szmuness, streszczenie relacji mówionej
Autor streszczenia	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"